

Kenyérharc az ingoványban

Ingoványos ügynek nevezte a megfigyelési botrányt a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara elnöke, utalva rá, hogy messze nem az a valóság, amiről eddig a hatóságok beszámoltak. Német Ferenc szerint nagyon sokat ártott a biztonságvédelmi szakmának ez az ügy. Megítélése szempontjából elsődleges, hogy lesz-e rendőrségi intézkedés. Ha az ügyben érintettet személyeket és céget számba vesszük a Moltól az OTP-ig, belátható: ami történik, az az egész magyar nemzetgazdaságra súlyosan hátrányos.

Német Ferenc: ami a médiában kiderült a történekről, messze nem a valóság, egészen más állhat az ügy háttérében (Fotó: Burger Zsolt)

- A lehallgatási botrány rávilágított a vagyonvédelmi szakma hiányosságaira, és nem tett jót százezres tagságának. Milyen állapotok uralkodnak ma a biztonsági vállalkozások piacán?
- Miként a társadalom minden területén, kettősség tapasztalható a vagyonvédelmi szakmában is. Miközben megpróbálunk rendet tartani, súlyos problémákkal küszködünk. Bár a mintegy ezerkétszáz magánnyomozó többsége soha nem keveredik botrányba, többségük tisztességesen és jól végzi munkáját, a társadalmi megítélésük jelentősen romlott. Sajnos hasonló tendencia érvényesül a vagyonvédelmi szakma többi területén is.
- A kamara mennyire képes kordában tartani a vállalkozásokat? Kimutatható-e konkurenciaharc, ami a szakmai játékszabályok felrúgásához vezethet?
- Van konkurenciaharc, nem kérdés, hiszen a kenyérért folyik a küzdelem. Ugyanakkor léteznek közös értékek, amelyekhez igazodva folytatható a munka.
- Elfogadható, hogy egy szakmát ennyire elárasztanak volt rendőri vezetők és nemzetbiztonsági szakemberek?
- A szakmai felkészültség érték a piacon, ők pedig értenek ahhoz, amit csinálnak. Hátrányos viszont, hogy ezeknek az embereknek túlzottan szoros a kapcsolatuk egyik vagy másik politikai oldallal. Ezt jelzi, hogy a rendvédelmi és a titkosszolgálati szakemberek nagyobb számban általában kormányváltás környékén kerülnek utcára.
- A kormányra kerülő pártok színe meghatározza, hogy mikor melyik tábor szakemberei

hoznak létre privát biztonsági vállalkozásokat?

– Egy nagyon szűk rétegről van szó, amelynek tagjai magas szintű kötődésekkel és kapcsolatokkal rendelkeznek. Az apparátus a rendvédelemben mindenütt végzi a mindennapi munkáját, csak a legfelsőbb kör tagjait szokták kormányváltáskor "kitolni a tányér szélére". Érdekes, hogy Diana hercegnő halála után érintettséggel vádolták az angol titkosszolgálatot, mire annak vezetője, aki már harminc éve ugyanaz a személy, kilépett a nyilvánosság elé és kijelentette, semmi közük a balesethez. A brit társadalom pedig hitt neki. Fel sem merült, hogy magyarázkodnia kell, csupán közölte, nem érintettek az ügyben. Ha Magyarországon tesz hasonlót egy politikus vagy egy kormánytag, nem biztos, hogy mindenki komolyan veszi, amit mond. Ezzel csak arra szeretnék rávilágítani, hogy nálunk nagy baj van.

– Nem jár-e nemzetbiztonsági kockázattal, hogy egy-egy kormányváltáskor az utcára kerülő felső rendőri vezetést felszívja a versenyszféra?

– A törvények rendelkeznek afelől, hogy ha valaki korábban kényes területen dolgozott, meddig nem lehet vezető egy vállalkozásnál. Ezek az emberek ugyanis a kapcsolatrendszerükből fakadóan naprakész tudással és információs bázissal rendelkeznek.

– Az újságírók körében alapigazság, hogy az egyik legfontosabb érték a telefonregiszter vastagsága. A magánnyomozóknak is kincset ér a kapcsolatrendszerük. De felhasználhatják-e ezt a kapcsolati "hálót" a civil munkában?

– Léteznek szakmai előírások és etikai normák, amelyeket megpróbálnak betartani. Ám nem mehetünk el szó nélkül amellett, hogy ha valaki kikerül az államapparátusból, attól még nem szűnnek meg korábbi kapcsolatai. Persze nem mindegy, hogy a kapcsolattartás során államtitkokról, üzleti titkokról beszélnek-e vagy egészen más kérdésekről.

– Egyszer azt mondta nekem egy vagyónvédelmi vállalkozás tulajdonosa: azért fontos, hogy volt rendvédelmisek alapítsanak biztonsági cégeket, mert nekik elég egy üveg pezsgő és egy doboz csokoládé, és máris olyan információkhoz juthatnak, amiért rendes esetben hetekig kellene talpalni.

– Ha fél órán belül jogszerűtlenül hozzá lehet jutni egy olyan információhoz, amelyet rendes esetben hetekig tartó talpalással lehet megszerezni, akkor baj van. A rutin azonban valóban lényeges, akár csak a jó orvosnál, aki csak ránéz a betegre, és már tudja, mi a teendő, tudja, hová kell nyúlni, míg a kezdő orvos hetekig tapogatózik a homályban. A nyugdíjas autószerelő is tudja, mi a baj a motorral, és nem biztos, hogy lopnia kell a javításhoz az alkatrészeket. Lehet nyugdíjasként is jogszerűen dolgozni, utánajárni dolgoknak, megnézni az internetes adatbázisokat, feltérképezni a kapcsolatrendszert, kimenni a repülőtérré és érdeklődni az utasoknál, hogy ki kivel utazott együtt. Ahogyan ezt az oknyomozó újságírók is teszik a legális információs források felkutatásával.

– Egy biztonsági cég feltérképezhet-e kapcsolatrendszereket, készíthet-e környezettanulmányt?

– Természetesen készíthet környezettanulmányt, ez mindennapos feladat.

– Az UD Zrt.-vel szemben mégis vádként hangozott el, hogy környezettanulmányt is végzett.

– Kissé zavarba jövök, amikor szakmai kérdésekben úgy nyilatkoznak a politikusok jobbról is, balról is, hogy előtte nem olvassák el a jogszabályokat. Ez nagy baj. Arról, hogy mit tehet és mit nem egy biztonsági vállalkozás, éppen a parlamentben döntöttek. Tehát lehet környezettanulmányt készíteni, ám nem mindegy, honnan származnak hozzá az információk. Az üzleti partnereket is fel lehet térképezni, hogy kiderüljön, megbízhatók-e. Teljesen természetes, amikor egy biztosítótársaság utánajár, hogy egy betöréskor valós káresemény

történt vagy biztosítási csalást próbáltak elkövetni. Az üzleti életben nagyon sok esetben "járnak körbe" személyeket, cégeket, hogy kiderüljön, odaadhatják-e a pénzüket a partnernek. A magánnyomozók szlogenje is ezt az alaposságot tükrözi, hiszen így hangzik: inkább azelőtt költsön valaki egy keveset, hogy kiadja a pénzét, mint utána sokat a pénz visszaszerzésére.

– Elítélendő-e, ha régi kollégák rendszeresen tartják a kapcsolatot?

– Visszakérdezek: az elmúlt tizenhét év bármely kormányának tagja találkozhat-e az apparátus bármelyik tagjával? Miért ne? Jó viszonyt alakítottak ki, szoros munkakapcsolat volt közöttük. Attól még, hogy időközben valaki másik párthoz igazolt, találkozhatnak étteremben vagy kávézóban. Megdöbbenék, ha, mondjuk, a Parlament melletti Biaritz étteremben vagy a parlamenti kávézóban nem ülnének egy asztalhoz a különböző pártok prominensei.

– Az is rendben van, ha egykori titkosszolgálati vezető találkozik volt miniszterével?

– Munkatársak voltak, együtt töltöttek néhány évet. Ha egy újságíró másik laphoz igazol, miért ne találkozhatna volt kollégáival? Kérdés, hogy miről beszélnek: üzleti vagy magántitkokról, esetleg mindenki által hozzáférhető információkról. Nagyon rosszat tesz a szakmának a megfigyelési ügy, mert az adok-kapok alapján ítélik meg a magánnyomozókat, miközben ez csupán a hatalom és a politika csatája, ami egy egész szakmát lejárthat.

– A kialakult helyzet azon politikusok elszántságát erősítheti, akik már régóta sürgetik a vagyonvédelmi törvény felülvizsgálatát a magánrendőrségek létrejöttétől tartva.

– Rendszeresen megkapjuk jobboldalról, hogy magánrendőrségként működik az In-Kal, míg baloldaltól azt halljuk, hogy az UD Zrt. nem egyéb lehallgató társaságnál. Tehát, ha van sapkánk, ha nincs, a biztonsági cégekkel van a baj. Nem tudom, hogy ebből a helyzetből hogyan tudunk jó kijönni, de megpróbáljuk.

– A két vállalkozás abból a szempontból nem említhető egy napon, hogy az izraeli kötődésű In-Kal Security őrző-védő tevékenységével egyeduralgoló az államigazgatásban, sőt már a kormányórság bizalmi feladataiból is átvállalt egyet-mást. Nem sérti a szuverenitást, hogy egy külföldi cég ennyire szorosan beékelődik az államapparátusba?

– Egy közintézményben a beléptetési adatokból listák állíthatók össze, ezek szigorúan szolgálati titkok, bizonyos helyen államtitkot képezhetnek. Kérdés, hogy egy cég milyen mélységben jut hozzá információkhoz, milyen szintű az adathozzáférés, és csak felvenni tud adatokat vagy kimenteni is.

– Ön szerint elfogadható, hogy az állami privatizációs dokumentumok megőrzésével egy magánvállalkozást bízzanak meg? Ezek az iratok titkot képeznek és előfordulhat, hogy bizonyos bizonyítékok elkallódnak.

– Hiszek benne, hogy az állam jó gazda, felelősségteljesen gondolkodik, és bizonyos információkat megfelelő szintű védelemmel lát el, amelyek nem kerülhetnek illetéktelenek kezébe. Nem az a kérdés, hogy ki őrzi a bizalmas iratokat, hanem hogy ki juthat hozzájuk.

– Van-e alapjuk azoknak a félelmeknek, hogy bizonyos politikai, pénzügyi és vagyonvédelmi körök önálló magánrendőrségeket hozhatnak létre?

– A kamara komoly lépéseket tett a feketemunka visszaszorítására, minthogy tízezres nagyságrendben foglalkoztatnak embereket a szakmában az adók és járulékok megfizetése nélkül. Erre egész iparág épült. Szerintünk nem kell új törvény, csak be kell tartatni a meglévőket, és szeretnénk, ha a kamarát partnerként fogadnák el ebben a kérdésben. Erre mi történik? Sokasodnak a törekvések a kamara jogosítványainak csorbítására. Fellépésünkkel jól

láthatóan egy nagyon szűk üzleti kör érdekeit sértettük, noha elképzeléseink a magyar jogrenden nyugszanak.

– Több egykori magas rangú rendőri vezető és nemzetbiztonsági szakember ad szervezett formában szakmai tanácsokat kormányzati köröknek. Ebben lát-e kivétlivalót?

– Ők a szakterületük tapasztalt ismerői, azért igyekeznek őket alkalmazni, hogy értékes tapasztalataikat átadják. Az a nagyobb baj, hogy ezeket az embereket kitették a testületekből. Nagyon erős fiatalítást hajtottak végre például a rendőrségnél. Az utánpótlással nincs is gond, a fiatalok felkészültek, rugalmasak, dinamikusak. Egyetlen hiányosságuk, hogy hiányzik mögülük az a szakmai tapasztalat, a rutin, amire szüksége van egy vezetőnek többek között a rendőrségi operatív munkánál. Ez a helyzet komoly statisztikai romláshoz vezethet, csak meg kell nézni, milyen a magyar közbiztonság pillanatnyilag.

– A kiszivárogtatott dezinformációk és a kiadott információk alapján aggályosnak tartja-e az UD Zrt. szerepét a megfigyelési ügyben?

– Ha bűncselekmény történt, el kell járni a vétkesekkel szemben, ha nem történt bűncselekmény, akkor viszont nagyon szomorú, hogy a titkosszolgálat munkáját ennyire kitergetik. A helyzet megítélése szempontjából elsődleges, hogy lesz-e rendőrségi intézkedés. Ám magát a folyamatot aggályosnak tartom, ahogyan azt is, hogy a médiában folyó üzengetés ellenére elmaradnak a látható hatósági következmények. A konkrét ügy kipattanásakor azt hallottuk, hogy engedély nélkül tartott fegyvert kerestek a helyszínen, ma már tudjuk, hogy egészen más volt a cél, bizonyos szervereket akart elvinni a hatóság. Mégpedig az ország egyik legbefolyásosabb pénzügyi szakemberének szervereit, amelyeken vélhetően üzleti titkok is találhatóak. Ez a személy Európában elismert és jelentős gazdasági erejű pénzügyi érdekcsoportot épített fel. És ha a többi ügyben érintett személyt és céget is számba vesszük a Moltól az OTP-ig, belátható, hogy ami történik, az egész magyar nemzetgazdaságot súlyosan érinti. Egyet biztosan tudunk: ami a médiában kiderült a történetekről, messze nem a valóság, egészen más állhat az ügy háttérében. Nagyon ingoványos terület ez, és a Magyar Köztársaságnak biztosan árt.

Varjú Frigyes